

Jazykový rozbor 5

Sotva však naši cestovatelé vyrazili na další pout', uviděli skupinu větrných mlýnů, které napřahovaly svá ramena k nebi jako nestvůrné bytosti.

1. Určete v celém textu slovní druhy (číslem nad každé slovo).
2. Z kolika vět se souvětí skládá? Určete jeho typ. **3 věty, souvětí podřadné**
3. Znázorněte graficky stavbu souvětí a graf popište.

2H

1V příslov. čas. 3V přívlastková

4. Znázorněte graficky stavbu 3. věty a graf popište.

Které napřahovaly svá ramena k nebi jako nestvůrné bytosti.

5. Vypište z 1. a 2. věty souvětí základní skladební dvojice.

1. věta: **cestovatelé vyrazili**
2. věta: **(oni) uviděli**

6. Kterým větným členem je v textu slovo *mlýnů*?
(skupinu) mlýnů = přívlastek neshodný, řízenost

7. Proveďte slovtvorný rozbor a rozbor stavby slova *cestovatel*.

a) **Slovtvorný rozbor:**

Základové slovo: **cestovat**
Odvozovací základ: **cestova-**
Slovtvorný základ: **cestova-**
Slovtvorný formant: **-tel**

b) **Stavba slova**

Předpona: ---
Kořen: **-cest-**
Přípona: **tvar. -ova-, slovtvor. -tel**
Koncovka: ---

8. Vypište z textu podstatná jména a zařaďte je ke vzoru.

cestovatelé – **muž**
pout' - **píseň a kost** 2.č.j; 1.,4.,5 č.množ.(oba tvary
skupinu - **žena**

mlýnů – **hrad–les 2.p.-a; 6.p.ě, u**
ramena -**město**
nebi - **moře**
bytosti - **kost**

9. Od tvaru slovesa *napřahovat* vytvořte podstatné a přídavné jméno slovesné.

Podstatné jméno slovesné: **napřahování**
Přídavné jméno slovesné: **napřahovaný**

10. Vytvořte od slovesa *vyrazit* tyto tvary: **D**

Kmen přítomný: **vyraz-**

Kmen minulý: **vyrazi-**

Příčestí minulé: **vyrazil**

Podstatné jméno slovesné: **vyražení**

Přídavné jméno slovesné: **vyražený**

Přechodník minulý (všechny tvary): **vyraziv, vyrazivši, vyrazivše**

Tvoří se: z kmene minulého sloves dokonavých.

Je-li kmen minulý zakončen na souhlásku, je v mužském rodě tvar bez koncovky, dále -ši, -še; např. přines, přinesši, přinesše;

Je-li kmen minulý zakončen na samohlásku: -v, -vši, -vše, např. nakresli-v, vši, vše

11. Určete mluvnické kategorie u slovesa uviděli a zařaďte jej do slovesné třídy a ke vzoru: Uviděli: os. 3. č. množ. zp. oznam. čas budoucí vid D rod činný // tř. 4., vzor prosí

12. Vypište z textu zájmena a určete jejich druh:

naši – **přivlastňovací**

svá - **vztažné**

které - **vztažné**

13. Napište synonymum ke slovu nestvůrné (bytosti).

14. Rozlište předložky podle původu.

kvůli (N) nemoci, u (V) domu, napříč (N) městem, vedle (N) mě, mezi (N) koncerty, ku (V) Praze, během (N) dovolené, kolem (N) rybníka
napříč (6) – přehradit něco **napříč/příčně; stál těsně vedle (6), být z něčeho vedle (hov.)**

15. Potrhňte věty, ve kterých NEJSOU částice.

To se ještě uvidí! Tak s námi mluvit nemůžete. Že tomu věříš! Sice se uklidnila, ale zůstala zamlklá. To je bezesporu jeho nejznámější obraz. Věděla, že nemluví pravdu. Nevěřím jí ani slovo. Přivítala ho úplně klidně. To je pravda. To byla ale hloupost!

16. Opravte chyby.

Všechny lidičky se sbíhali do ulice Pod Zámkem, aby přivítaly svatého otce. Při rýsování 60stupňového úhlu jsem se pěkně zpotil. Dobře, že jste si na mě vzpomněli. Prodavačka mi perníkové srdíčka zabalila do ozdobného balícího papíru. Z koncertu Jaromíra Nohavici jsme se vraceli nabyti dojmy. V děctví jsem si oblíbila pohádky, ve kterých vystupovala Červená Karkulka. Chtěli by jsme vám zahrát na obou varhanách současně.

